

O AXENTE SECRETO

Kleber Mendonça Filho, 2025

1682

ESTREA EN NUMAX: 20.03.2026 | V.O.S.E. | +16 | 158 min

En 1977, durante a ditadura militar brasileira, Marcelo, un profesor que foxe dun pasado turbulento, regresa fuxindo á cidade de Recife, onde espera construír unha nova vida e reencontrarse co seu fillo. Pero axiña se decata de que a cidade está lonxe de ser o refuxio que busca, que as forzas gobernamentais o perseguen e está ameazado de morte.

«Mendonça captura o profundo cheiro a morte da ditadura. Un retrato tan crúo e angustioso como desesperado e tenro»

Luis Martínez, EL MUNDO

Entrevista con Kleber Mendonça Filho: «Nos últimos anos en Brasil parece que retrocedemos no tempo en canto ao comportamento social»

Que o levou a ambientar a película en 1977? Creo que é o primeiro ano que recordo, por varias razóns. Houbo unha crise familiar, a situación de saúde da miña nai, que fixo que o meu tío, Ronaldo, nos afastase ao meu irmán e a min dos problemas. De súpeto, estábamos no cinema todo o tempo. Foi un momento de intensa cinefilia aplicada por razóns que só entendín anos despois. As películas daquel momento axudáronme a establecer unha memoria de 1977. Lembro os cheiros de 1977, lembro a textura da época, como se sentía Brasil. Pasaron 50 anos, así que cambiaron moitas cousas, pero ironicamente, nos últimos 10 anos, parece que retrocedemos no tempo en canto a como se comporta a sociedade. Observeino en Brasil e está a ocorrer agora en Estados Unidos, un certo teatro do absurdo. A xente compórtase de forma teatral porque se supón que teñen que representar papeis, porque alguén lles dixo que tiñan que facelo. A situación é mellor agora en Brasil, pero desde 2016 ata 2022, as cousas foron estrañas. Atopeime nunha especie de punto de mira como cineasta, con micrófonos e tendo que responder a preguntas.

Como concibiu *O axente secreto* en relación con outras películas que trataron a política da época, concretamente o legado da ditadura militar, que durou de 1964 a 1985? Cada vez que lle digo á xente que a película se ambienta en 1977, a primeira palabra que sae é «ditadura». O cal está ben, pero no cinema brasileiro, e tamén no arxentino, existe o subxénero da película sobre a ditadura. O desafío consistía en facer unha película sobre a lóxica daquela época sen cumprir todos os requisitos agardados. Non estou en contra desas películas. De feito, acabamos de ter unha película moi forte e fermosa no cinema brasileiro, dirixida por Walter Salles.

Diría que hai algo na secuencia inicial que cristaliza esa lóxica da época? Si. De neno recordo moitas situacións nas que vía mortos na rúa, vítimas de accidentes ou da violencia. Sabemos que hoxe en día a sociedade segue sendo violenta, pero non é algo que se vexa de maneira tan cotiá. A situación que abre a película é ficticia, pero lembro historias de persoas que foron esquecidas, cuxos corpos nunca foron recollidos porque era festa nacional, sobre todo durante o Carnaval, que é unha época increíble, pero tamén unha toleada. Así que si, hai unha certa lóxica da época nesa secuencia. A lóxica de cada sociedade é un tema fascinante para min. Damos por sentada esa lóxica, pero cada vez que viaxamos, cada vez que cambia o escenario, é algo co que temos que lidar.

Resulta sorprendente que a película comece no pasado e que de súpeto nos mergulle no presente cun *flash forward* que reformula todo o que vimos. Para min, o *flash forward* é case como espertar dun soño. Cando lle amosei o guión a uns amigos, un deles dixo que os casetes e as gravadoras son a máquina do tempo da película. Esa fita de 1977 acaba en mans destas dúas mozas de São Paulo en 2025. Quería captar esa sensación de traballar con arquivos, de tocalos realmente. Tiven a sorte de estar na Universidade de Indiana hai uns 10 ou 12 anos, e pasei dous mañás revisando as caixas de Orson Welles. A miña nai, Joselice, era historiadora, e parte do seu traballo consistía en gravar a historia oral; recórdoa traballando cun magnetófono Panasonic. Aínda conservo moitas das fitas que gravou a finais dos 70 e moitas foron dixitalizadas na fundación onde traballaba. Fixo unha serie de entrevistas aos cineastas dos anos vinte en Recife, que tiñan máis de oitenta anos cando ela os entrevistou.